

Els 26 nous ajuts atorgats als projectes seleccionats en la cinquena convocatòria de RecerCaixa pertanyen a 15 centres de recerca i universitats de tot Catalunya

"la Caixa" reafirma el seu compromís amb la recerca d'excel·lència amb una dotació de 18 milions d'euros a RecerCaixa

- L'Obra Social "la Caixa" i l'ACUP lliuren avui els 26 nous ajuts de la convocatòria del 2014 del programa RecerCaixa per dur a terme projectes d'excel·lència en els camps de les ciències socials i de la salut, als quals ha destinat 2 milions d'euros. RecerCaixa és un programa de l'Obra Social "la Caixa" amb la col·laboració de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) per donar suport a la recerca científica d'excel·lència a Catalunya.
- Amb el lliurament dels ajuts d'avui, corresponents a la cinquena convocatòria, s'han impulsat a través del Programa RecerCaixa 120 projectes de recerca d'excel·lència a Catalunya als quals s'hi ha destinat 9 milions d'euros des del 2010 al 2014.
- La renovació del programa RecerCaixa ratifica el compromís de l'entitat financera amb la recerca, amb una inversió de 9 milions d'euros més durant el període de 2015-2019, el que suposa una inversió global de 18 milions.
- Aquesta iniciativa es va posar en marxa l'any 2010 amb la intenció d'impulsar els millors projectes dels grups i investigadors que treballen a Catalunya, procedents tant d'universitats públiques i privades com de centres de recerca.
- El programa RecerCaixa s'inscriu en un context en què, malgrat la crisi, Catalunya vol continuar mantenint posicions capdavanteres en el camp de la recerca. A més, parteix del principi que la investigació d'excel·lència és clau pel progrés i el benestar de les persones i la societat.

Barcelona, 10 de març de 2015. Enric Banda, director de l'Àrea de Ciència i Medi Ambient de la Fundació Bancària "la Caixa" i Roberto Fernández, secretari de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), han refermat avui el seu compromís amb la recerca d'excel·lència amb la renovació del conveni de col·laboració per seguir impulsant el programa RecerCaixa durant el període 2015-2019. Seguidament, l'Obra Social "la Caixa" i l'ACUP acompanyats per Josep Maria Martorell, director general de Recerca de la Generalitat de Catalunya, han lliurat a CosmoCaixa els 26 nous ajuts atorgats als projectes seleccionats en la cinquena convocatòria del programa RecerCaixa, adreçat a impulsar i estimular la recerca a Catalunya i evitar així la fuga de talents.

En la convocatòria RecerCaixa 2014 es van presentar 221 projectes, procedents de 47 institucions diferents; d'aquests, se n'han seleccionat 26, als quals s'han destinat 2 milions d'euros.

Els àmbits en què es poden presentar els treballs inclouen des de les ciències socials i les humanitats fins a les ciències de la salut. La gran qualitat científica dels projectes i la quantitat de propostes presentades han fet que la convocatòria hagi estat altament competitiva.

El programa RecerCaixa s'inscriu en un context en què, malgrat la situació de crisi, Catalunya vol continuar mantenint posicions capdavanteres en el camp de la recerca d'excel·lència. Tal com mostra l'estudi recent de l'ACUP *Indicadors de recerca i innovació de les universitats públiques catalanes 2014*, l'any 2013 la producció científica de Catalunya, encapçalada per les universitats, va representar el 0,7 % de la producció mundial, i d'aquesta, el 43 % es va fer amb col·laboració internacional. A més, amb relació a la qualitat d'aquesta producció, les publicacions científiques de Catalunya mostren un impacte mitjà 60 % superior a la mitjana mundial, de manera que les universitats catalanes ocupen les primeres posicions en el conjunt de l'Estat i la sisena posició dins de la UE-15 pel que fa a l'impacte. Des d'un punt de vista qualitatiu, el sistema de recerca català se situa, amb la Gran Bretanya i Bèlgica, dins del grup reduït de països que presenten un alt impacte de la seva producció amb un baix nivell de despesa en R+D amb relació al seu PIB.

Balanc del primer conveni 2010-2014 i dos exemples d'èxit

L'any 2010, l'Obra Social "la Caixa" i l'ACUP van posar en marxa el programa RecerCaixa per impulsar la recerca d'excel·lència a Catalunya, una convocatòria d'ajuts a la investigació que té la intenció d'impulsar els millors projectes de recerca dels grups i investigadors que treballen a Catalunya, procedents tant d'universitats públiques i privades com de centres de recerca. Des de l'inici, l'Obra Social "la Caixa"

ha destinat 9 milions d'euros als 120 projectes seleccionats; d'aquests, 87 pertanyen al camp de les ciències socials, mentre que 33, a les ciències de la salut. Al llarg d'aquests cinc anys, s'han presentat un total de 1.706 projectes, dels quals s'han seleccionat 120 presentats per 29 universitats i centres de recerca de tot Catalunya.

	2010	2011	2012	2013	2014	TOTAL
Import de la convocatòria	1.600.000 €	1.600.000 €	1.800.000 €	2.000.000 €	2.000.000 €	9.000.000 €
Projectes presentats	461	293	369	362	221	1.706
Projectes avaluats	447	291	368	361	220	1.687
Projectes finançats	20	23	25	26	26	120
Taxa d'èxit de la convocatòria	4,5%	7,9%	6,8%	7,2%	11,8%	7,1%

A més de fer efectiva la renovació del conveni, s'han ofert els resultats i el treball de dos projectes de recerca seleccionats en convocatòries anteriors que constitueixen dos exemples d'èxit en la contribució a la millora del benestar social en l'àmbit de la salut pública i la inclusió social. Concretament es tracta dels projectes [**SENS-AGE: cura intel·ligent amb sensors per a un envelliment actiu i saludable**](#), liderat pel Dr. Francisco Javier Andrade, investigador Ramón y Cajal del Grup de Quimiometria, Qualimetria i Nanosensors de la Universitat Rovira i Virgili (URV), i també líder de l'Innovation Hub situat a la Facultat de Química de Tarragona, i [**Trastorn de l'espectre alcohòlic fetal en el col·lectiu de nens adoptats a l'Europa de l'Est: diagnòstic i intervenció**](#), liderat pel Dr. Óscar García Algar, investigador del Grup de Recerca en Infància i Entorn de l'Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques (GRIE-IMIM) i pediatra de l'Hospital del Mar.

Un avenç decisiu en l'àmbit de la medicina personalitzada

El projecte [**SENS-AGE**](#), del Dr. F. J. Andrade, és un clar exemple d'èxit tant en l'àmbit de la recerca d'excel·lència científica, com en el de la transferència de coneixement i d'innovació des de la universitat a la societat i el mercat. Centrat en la teleassistència i la medicina personalitzada, el projecte desenvolupa una nova generació de nanosensors químics que permeten mesurar en temps real diversos paràmetres fisiològics a través de la suor o l'orina —com ara el nivell de creatinina, que és un element clau per valorar el funcionament dels ronyons, o el d'àcid làctic— que poden indicar i alertar de possibles disfuncions, com ara un problema de deshidratació o de pèrdua d'electròlits, la presència d'una infecció, alteracions en el PH, o fins i tot determinar la quantitat de liti en sang de manera senzilla i immediata i amb un baix cost.

La detecció d'aquests paràmetres en temps real i a distància comporta molts avantatges ja que permet fer el seguiment des de qualsevol lloc i actuar de forma ràpida; es millora així l'atenció mèdica, la prevenció i l'assistència sanitària, i es proporciona qualitat de vida i autonomia als seus usuaris. En principi, els nanosensors estan concebuts per a persones grans amb problemes de mobilitat, o hospitalitzades,

nadons prematurs o d'altres pacients amb patologies prèvies que requereixen un control mèdic. No obstant això, també els poden utilitzar esportistes de competició i persones sanes que practiquin esport.

De moment, l'equip del Dr. Andrade ja ha aconseguit una patent d'aquesta tecnologia, i en té una altra en curs, i ha rebut peticions de diverses entitats públiques i privades per poder desenvolupar-la i comercialitzar-la en els pròxims anys a un baix cost.

Nova unitat especialitzada per al diagnòstic de la SAF a Catalunya

Els principals objectius del projecte liderat per l'investigador Dr. Óscar García Algar són determinar si els infants adoptats a l'Europa de l'Est per famílies catalanes presenten alteracions compatibles amb el diagnòstic de la síndrome de l'alcoholisme fetal (SAF, en anglès fetal alcohol spectrum disorders, FASD) i la seva prevalença, com també generar informació i assessorament per a les famílies i els professionals que treballen amb aquests infants.

Es tracta d'un problema de salut pública poc reconegut al nostre país i que moltes vegades passa desapercbut perquè té una simptomatologia molt inespecífica —des d'un trastorn d'atenció i hiperactivitat fins a alteracions a nivell neurològic i/o de desenvolupament en l'extrem més greu—, no s'identifica el consum d'alcohol durant l'embaràs i presenta una àmplia variació en funció de la importància de la ingesta d'alcohol i la predisposició genètica individual.

A Espanya, s'estima que la SAF podria afectar 2 de cada 1.000 nounats, i en els darrers deu anys la seva incidència entre els infants de 5 a 14 anys ha experimentat un creixement molt important arran de l'elevat nombre d'adopcions procedents de països de l'Europa de l'Est, on el consum d'alcohol durant l'embaràs, especialment en dones embarassades d'infants susceptibles de ser adoptats, és molt important. Per aquest motiu, l'equip del Dr. García Algar ha liderat la creació i la posada en marxa d'un dispensari de recerca especialitzat en el diagnòstic i l'estudi de la SAF a l'Hospital del Mar, que funciona dins del GRIE-IMIM des de fa un parell de mesos. A més, el GRIE-IMIM col·labora amb el Servei de Genètica de l'Hospital Vall d'Hebron, dirigit pel Dr. Miguel del Campo, que és un referent en el diagnòstic de la SAF.

Els 26 projectes seleccionats en la convocatòria del 2014

A la cinquena convocatòria de RecerCaixa es van presentar un total de 221 projectes. Dels 26 que van ser seleccionats, 20 s'emmarquen en l'àmbit de les ciències socials i les humanitats, corresponents a les línies següents: educació, inclusió social, discapacitat i ocupació. Pel que fa a l'àmbit de ciències de la salut, s'han seleccionat 6 projectes, les iniciatives dels quals corresponen a la salut pública.

Més informació:

Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP)

Alba Morales: 935 817 151 / alba@acup.cat

Comunicació ACUP- Programa RecerCaixa

Carme Pérez: 93 316 09 05/ 667 580 997/ comunicacio@recercaixa.cat

Departament de Comunicació de l'Obra Social "la Caixa"

Irene Roch: 934 046 027 / 669 457 094 / iroch@fundaciolacaixa.org
<http://www.lacaixa.es/obrasocial>

Sala de Premsa Multimèdia

<http://premsa.lacaixa.es/obrasocial>

ANNEX

PROJECTES SELECCIONATS EN LA CONVOCATÒRIA DEL 2014 PROGRAMA RECERCAIXA

Humanitats

1. Les humanitats per afavorir les capacitats creatives i crítiques

HumanismePlural.com: Investigació i desenvolupament d'una eina a Internet per a la participació en la construcció de coneixement col·lectiu sobre la societat xarxa a Catalunya

Amparo Moreno Sardà, Universitat Autònoma de Barcelona

L'objectiu d'aquest projecte és desenvolupar una plataforma web anomenada HumanismePlural.com que proporcioni una metodologia i uns continguts per facilitar la participació individual i de persones expertes en humanitats i ciències socials en la construcció d'un nou coneixement col·lectiu, de forma cooperativa i en xarxa, orientat a fomentar la convivència democràtica i fer visibles la pluralitat i la diversitat de veus que conformen les societats contemporànies.

2. Tractament de dades digitals en les humanitats

EINES: Eines i procediments per a la informatització massiva de les fonts històriques de població

Josep Lladós Canet, Centre de Visió per Computador
Albert Esteve Palós, Centre d'Estudis Demogràfics

El projecte EINES es proposa desenvolupar instruments i procediments que facilitin la informatització massiva de les fonts demogràfiques del passat, orientada a la construcció de bancs de dades d'ús públic i a la millora de la consulta de documents dels arxius. Investigadors en visió per ordinador i investigadors en demografia històrica facilitaran la construcció d'eines analítiques per generar genealogies i establir trajectòries individuals i familiars. El projecte fomentarà la participació ciutadana en la construcció i la validació dels bancs de dades.

Modernisme: Accés Obert

Mireia Freixa i Serra, Fundació Bosch i Gimpera, Universitat de Barcelona

L'objectiu d'aquest projecte és crear un recurs únic per a l'estudi i la difusió del patrimoni històric, artístic i cultural del Modernisme català, d'accés obert via web i dispositius mòbils, orientat a la creació per part dels usuaris

d'itineraris culturals propis. Es tracta de respondre al repte social de l'accés universal a un patrimoni singularment rellevant a Catalunya, tant per la seva significació social i cultural, com per la seva importància com a vector econòmic i turístic amb un únic portal obert.

Tractament tecnològic d'arxius digitals (imatges i textos) de documentació papiràcia antiga

Alberto Nodar Domínguez, Universitat Pompeu Fabra

A l'Arxiu Històric dels Jesuïtes de Barcelona es conserva una col·lecció de documents escrits en paper provinents de l'antic Egipte datats del segle X aC al X dC. Una part especialment difícil de desxifrar la constitueixen els fragments en què, per destrucció mecànica o pel foc, s'han descompost els rotllos o còdexs originals. El projecte es proposa reconstruir digitalment els documents originals mitjançant una investigació tecnològica en programació de reconeixement de formes i textures que possibiliti la reintegració de les peces i l'estudi dels textos, que es volen digitalitzar i fer accessibles a la xarxa, amb les seves imatges, en els seus sistemes d'escriptura respectius.

Educació

3. Fracàs escolar i abandonament prematur

Plasticitat cerebral associada a la intervenció reeducadora intensiva en infants amb dificultats en matemàtiques. Evidència per ressonància magnètica cerebral

Josep M. Serra Grabulosa, Universitat de Barcelona

L'objectiu del projecte és reeducar les dificultats matemàtiques en infants que presenten discalculia, altrament dita «dislèxia dels nombres», que afecta entre el 3 i el 5 % d'aquest col·lectiu. S'aplicarà el mètode *numerus* per provocar canvis cerebrals en les regions que sustenten el processament numèric i el càlcul, i s'espera que els canvis conductuals en el rendiment matemàtic quedin reflectits en mecanismes de plasticitat cerebral que modifiquin el cervell dels infants amb discalculia. L'estudi és pioner, ja que fins ara només hi ha dos estudis científics que demostrin que es pot induir plasticitat cerebral en les àrees cerebrals relacionades amb el processament numèric i el càlcul.

Esforç, informació i expectatives com a determinants de l'èxit acadèmic: una anàlisi empírica en el context de l'educació secundària

Luis Díaz Serrano, Universitat Rovira i Virgili

En aquest projecte s'investiguen els determinants i les conseqüències de l'abandonament escolar prematur a Catalunya. Però a diferència dels estudis més convencionals, que tracten d'explicar-ho a través de factors socioeconòmics, familiars i escolars, se centra en aspectes menys explotats, com el vincle entre el rendiment escolar i factors individuals subjectius, generalment no observables, com ara la motivació, les expectatives i les creences sobre el mercat de treball. També analitza l'impacte del fracàs escolar sobre els salaris inicials i les alternatives ocupacionals en la transició entre l'escola i el mercat laboral.

4. Incidència de la formació professional en el món educatiu i professional

Formació professional i pimes: el repte de la innovació

Ignasi Brunet Icart, Universitat Rovira i Virgili

La recerca es proposa estudiar l'adequació de la formació en innovació que els centres de FP ofereixen als seus alumnes a les exigències en innovació que les empreses demanen als seus treballadors tècnics, i, a partir d'aquesta formació rebuda, analitzar quina contribució poden fer els treballadors tècnics amb formació en FP a la innovació duta a terme a les pimes. L'objectiu és ajudar a millorar la transferència d'innovació dels centres de FP cap a les pimes catalanes, fet que podria redundar en una dinamització més gran dels seus negocis i, per tant, en una millora de les seves capacitats competitives.

Inclusió social
----

5. Participació política i nous moviments socials

Emigració juvenil, nous moviments socials i xarxes digitals (#eMOVIX)

Carles Feixa Pàmpols, Universitat de Lleida

El projecte es planteja un triple objectiu: analitzar l'emigració dels joves catalans cap a Europa i altres llocs del món des del 2008 a partir de dades estadístiques disponibles; analitzar un cas concret (l'emigració de titulats superiors a Londres) a partir dels relats autobiogràfics dels seus protagonistes, i explorar la Marea Granat (moviment social sorgit després del

15 M entre els joves emigrats) com un exemple d'interconnexió entre xarxes digitals i presencials. La recerca vol facilitar informació sobre el procés migratori a tots els joves que es plantegen emigrar, i fer arribar els resultats als diferents partits polítics i a les parts interessades (*stakeholders*) perquè puguin entendre millor què està passant entre els joves emigrants i, si escau, prendre mesures per millorar la seva condició.

Modes emergents de protesta política: vies cap a la inclusió política

Eva Anduiza Perea, Universitat Autònoma de Barcelona

El projecte es proposa analitzar les formes emergents de protesta política i els factors que poden facilitar la participació dels sectors més alienats respecte a la política (joves, minories, sectors desfavorits), així com l'efecte que pot tenir l'ús d'una retòrica populista en la participació d'aquests ciutadans i les conseqüències que té la participació en aquestes formes de protesta, per entendre en quina mesura actuen com a mecanismes d'apoderament ciutadà. El projecte contribuirà al coneixement de les condicions que permeten una participació menys condicionada pels recursos socioeconòmics dels individus, i una democràcia amb capacitat per incorporar una participació política no conformista.

Els consells d'infants i el CNIAC: Noves formes de participació política i cívica dels nens i les nenes de Catalunya

Asun Llena Berñe, Universitat de Barcelona

Una ciutadania activa i responsable allunyada de la desafecció política és imprescindible en democràcia. El projecte es proposa diversos objectius: estudiar l'evolució i la incidència formativa dels consells d'infants a Catalunya (1998-2004), avaluar el primer any del Consell Nacional dels Infants i dels Adolescents de Catalunya (CNIAC), elaborar propostes que impulsin la participació infantil des dels consells d'infants i del CNIAC, i difondre i sensibilitzar la societat sobre la importància de la participació infantil. Amb aquesta tasca vol contribuir a optimitzar la participació política dels infants en aquests òrgans, implicant en el disseny d'estratègies innovadores de formació els mateixos infants, dinamitzadors, tècnics i polítics.

6. Economia social

L'agricultura social: Anàlisi econòmica i avaluació del retorn a la societat

Antoni F. Tulla Pujol, Universitat Autònoma de Barcelona

Aquest projecte vol demostrar com les activitats de l'agricultura social (AS; en anglès *social farming*), que comporten beneficis socials directes en termes d'ocupació, educació, formació, teràpia o rehabilitació de col·lectius en risc d'exclusió social, retornen a la societat les inversions públiques i privades en forma de contribucions, especialment en tres àmbits: a) el desenvolupament local en àrees rurals i periurbanes; b) la cohesió social, i c) un balanç més equilibrat entre ingressos i costos per a la societat de l'AS. El projecte se centrarà en l'avaluació del retorn a la societat de les activitats d'AS i de la viabilitat econòmica de les explotacions ja existents d'AS, amb l'objectiu de contribuir a l'expansió del sector i afavorir la creació de noves experiències.

Polítiques públiques

7. Avaluació d'impactes per evidències experimentals

Prohibit: anàlisi multidisciplinària de l'entorn habitat per promoure l'aplicació del dret a la ciutat

Enric Pol Urrutia, Universitat de Barcelona

Leandro Madrazo, Universitat Ramon Llull

L'objectiu del projecte és desenvolupar i aplicar una metodologia de caràcter interdisciplinari per analitzar l'impacte que han tingut les recents transformacions urbanes en tres barris de Barcelona: Trinitat Nova, Bon Pastor i Plus Ultra. Es tracta de comprendre, d'una manera col·laborativa i amb la participació de professionals i ciutadans, l'ús de l'espai en les seves diverses escales, la construcció del valor simbòlic de l'espai habitat i els processos de creació d'una identitat col·lectiva lligada al sentit del lloc. Els resultats donaran lloc a recomanacions perquè les administracions públiques i les entitats privades i les associacions, professionals i ciutadanes, col·laborin d'una manera més efectiva en les decisions que afecten la transformació de l'espai habitat.

La transició de la presó a la comunitat: Programa experimental de reintegració social de persones empresonades amb risc de reincidència

Josep Cid Moliné, Universitat Autònoma de Barcelona

Antonio Andrés Pueyo, Universitat de Barcelona

El procés d'alliberament esglaonat —a partir del règim obert i de la llibertat condicional— dona molt bons resultats però inclou només una part de la població empresonada. A partir d'aquesta realitat, es formula la pregunta que

orienta la recerca, relativa a si seria factible avançar cap un sistema en què tota persona que sortís de presó tingués un pla de reintegració a la comunitat. El projecte és innovador en un doble sentit: d'una banda, es basa en un disseny experimental, que consisteix a establir un pla d'ajuda a la reintegració a un grup de persones i valorar el resultat en referència a un grup de control; i de l'altra, suposa la participació de la comunitat, a partir de les entitats del tercer sector i el voluntariat, en la implementació del pla experimental.

Avaluació de l'impacte de l'acció comunitària en la salut de la població

Raquel Gallego Calderón, Universitat Autònoma de Barcelona

L'objectiu d'aquest projecte és descriure l'acció comunitària i avaluar l'impacte que té sobre la salut de la població en barris de baix nivell socioeconòmic de la ciutat de Barcelona. L'acció comunitària aborda els factors col·lectius i relacionals que afecten la salut de la població, i es basa en l'actuació de diferents agents i en la participació de la mateixa comunitat. L'avaluació es farà a partir d'un mètode quasi experimental, comparant l'evolució de la salut als barris on l'acció comunitària s'ha desenvolupat de forma continuada amb els barris on no ha existit. Per interpretar-ne el resultat, s'estudiarà també el procés d'implementació dels programes de salut comunitària en diferents barris, per tal d'identificar els punts crítics i les claus d'èxit en cadascun.

Què pot realment millorar les nostres ciutats i barris: avaluació de l'impacte de les polítiques de desenvolupament

Albert Solé Ollé, Institut d'Economia de Barcelona - Universitat de Barcelona

A totes les ciutats hi ha barris on es concentren els problemes socials. L'objectiu d'aquest projecte és fer un primer pas vers el disseny de polítiques de desenvolupament urbà basat en l'evidència científica. Amb aquest propòsit s'utilitzaran diferents mètodes per avaluar l'impacte d'un grup seleccionat de polítiques: regeneració urbana (avaluació de la Llei de barris), infraestructura urbana (impacte de les transferències de capital als municipis sobre la creació d'ocupació durant la crisi), infraestructura de transport i regulació urbanística: efecte dels límits a l'obertura de centres comercials sobre el comerç urbà i la suburbanització.

Impacte del model escolar català en la integració sociocultural i lingüística de l'alumnat d'origen immigrant

Vanessa Bretxa i Riera, Fundació Bosch i Gimpera - Universitat de Barcelona
Llorenç Comajoan, Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya

El projecte té com a objectiu analitzar els processos d'integració en la societat catalana d'una mostra d'estudiants de secundària d'origen immigrat. En concret, s'estudiaran quatre temes: la composició de les seves xarxes socials, les seves actituds lingüístiques, la seva identificació amb la societat d'origen i la d'arribada, i el seu consum cultural. L'estudi parteix d'una perspectiva longitudinal i combina tècniques quantitatives i qualitatives d'una base de dades de més de 2.000 alumnes autòctons i al·lòctons de diferents municipis de Catalunya. El projecte pot ser útil per desenvolupar estratègies efectives de gestió de la diversitat en entorns escolars, conèixer millor la integració de l'alumnat autòcton i nouvingut, i fer una avaluació del model lingüístic educatiu actual.

Ocupació

8. Atur juvenil

Restriccions financeres, contractació i acomiadament i les carreres dels treballadors joves

Andrea Caggese, Universitat Pompeu Fabra

El projecte es proposa aportar noves evidències empíriques sobre la importància de factors financers en les perspectives de treball, els salaris i les carreres dels treballadors joves. Per aconseguir-ho, analitzarà quins són els factors que afecten les decisions d'una empresa a l'hora de contractar o acomiadar un treballador jove qualificat, en lloc d'un treballador de més edat i més experimentat, així com els efectes de les transicions laborals en el creixement de la productivitat dels treballadors joves. Els resultats aportaran un nou conjunt de recomanacions per al disseny de polítiques que millorin la creació de llocs de treball i les perspectives laborals de la població jove.

9. Igualtat de gènere

Homes cuidadors: Reptes i oportunitats per reduir les desigualtats de gènere i afrontar les noves necessitats de cura

Dolors Comas d'Argemir Cendra, Universitat Rovira i Virgili
Diana Marre Cifola, Universitat Autònoma de Barcelona

La implicació dels homes en els treballs de cura és un repte pendent en termes d'igualtat de gènere, però també a l'hora d'afrontar el considerable increment de les situacions de dependència vinculades a l'edat i les

necessitats de cura en la nostra societat. La recerca es proposa analitzar com els homes s'introdueixen en les activitats de cuidar, els canvis i les resistències, i identificar les barreres culturals i d'oportunitat que dificulten la implicació dels homes en aquestes tasques, tant en les remunerades com en les no remunerades, diferenciant la cura de la infància de la de persones adultes. Identificar els models emergents és un altre dels objectius de la recerca.

Estereotips, prejudicis i discriminació: tres estudis sobre trajectòries laborals de dones amb fills petits

M.ª José González López, Universitat Pompeu Fabra

El projecte articula la recerca a partir de tres grans eixos: conèixer la rellevància dels estereotips de gènere a la societat i la seva influència en les decisions de contractació i promoció; mesurar la «discriminació estadística», que es produeix quan els empresaris jutgen un treballador en funció de les característiques del grup al qual pertany i no en funció de les personals, i el seu impacte en les possibilitats de promoció laboral d'homes i dones amb fills i sense; i analitzar les conseqüències de la maternitat en les trajectòries laborals de les dones. L'objectiu és que els resultats contribueixin a millorar les polítiques d'igualtat de gènere en l'àmbit laboral i familiar (conciliació).

GENTTALENT: Incorporant, retenint i promocionant el talent de les dones al sector ocupacional de les tecnologies

Anna M. González Ramos, Universitat Oberta de Catalunya
Elisabet Almeda Samaranch, Universitat de Barcelona

Més enllà de l'estudi de l'exclusió de les dones en aquest sector, el projecte explora quins factors faciliten la seva incorporació, retenció i promoció en ocupacions i posicions de responsabilitat. A l'anàlisi clàssica, la metodologia hi afegeix una recerca basada en la investigació-acció, amb participacions en seminaris invertits en què són les treballadores i treballadors els que defineixen aquests factors que estan buscant. Tota aquesta informació serà elaborada en diversos formats i materials, amb recomanacions i bones pràctiques dirigides a *managers*, agents d'ocupació, treballadores i tots els professionals que puguin influir positivament en la incorporació de les dones al sector tecnològic, així com a professorat i alumnat de l'àmbit educatiu.

10. Salut i desigualtat

Gate2Brain: Ilançadores peptídiques per a teràpia de reemplaçament en l'atàxia de Friedreich

Ernest Giralt, Institut de Recerca Biomèdica (IRB Barcelona)

Javier Díaz Nido, Centro de Biología Molecular Severo Ochoa (CBMSO)

El projecte té com a objectiu establir una nova opció terapèutica, amb un benefici que pot ser rellevant més enllà de l'atàxia de Friedreich, ja que la teràpia de reemplaçament que es proposa es podria aplicar fàcilment a altres malalties neurogenètiques. L'atàxia de Friedreich (AF) és probablement l'atàxia hereditària més comuna, amb una prevalença de quasi 5 casos cada 100.000 habitants a Espanya, però la dificultat d'obtenir finançament fa que es destinin pocs esforços a trobar tractaments innovadors. Actualment, el principal escull del tractament de l'AF i d'altres trastorns del sistema nerviós central és que la teràpia arribi a la seva diana, ja que els neurofàrmacs potencials troben en el seu camí cap al cervell un gran impediment, la barrera hematoencefàlica (BHE), que només permet el pas d'un 2 % dels que hi arriben.

Avaluació dels efectes de la salut del programa Treball als Barris

Carme Borrell Thió, Agència de Salut Pública de Barcelona

L'objectiu d'aquest projecte és estudiar els efectes en salut de Treball als Barris a la ciutat de Barcelona, programa que engloba un conjunt de mesures de foment de l'ocupació i el desenvolupament econòmic promovent la inserció sociolaboral dels seus participants. Les hipòtesis són que el programa Treball als Barris millora la situació laboral, econòmica i l'autoestima de les persones participants, com també la salut percebuda i la salut mental. Es proporcionarà informació útil i rellevant sobre els components dels programes d'inserció laboral que contribueixen més a millorar la salut i a reduir les desigualtats en salut tant a la societat civil com a la comunitat científica i als responsables polítics.

Impacte de la teràpia musical en la millora motora, emocional i en qualitat de vida en pacients aguts amb ictus

Antoni Rodríguez Fornells, Universitat de Barcelona

En aquest projecte de recerca s'investiga l'efectivitat d'una nova teràpia de neurorehabilitació, la teràpia amb suport musical, en la recuperació de la mobilitat del braç i la mà després d'un ictus. En aquesta teràpia, els pacients reben un entrenament musical per aprendre a tocar un piano i uns tambors

electrònics, una activitat agradable i motivadora, amb l'extremitat que ha quedat afectada per l'ictus. Els exercicis que fan els pacients s'adapten a les seves necessitats i van augmentant de complexitat a mesura que el pacient millora. El projecte també estudia els efectes que aquesta teràpia pot tenir sobre la memòria, l'atenció i l'estat d'ànim dels pacients.

Promoció de l'autocura, l'alfabetització per a la salut i el capital social en persones grans de zones urbanes socioeconòmiques desfavorides: Assaig clínic per reduir les desigualtats

Sergi Blancafort Alias, Fundació Salut i Envel·liment, UAB

Rosa Monteserín Nadal, Equip d'Atenció Primària EAP Sardenya

Aquesta recerca vol reduir les desigualtats en salut mitjançant una intervenció que promou l'autocura, l'alfabetització per a la salut i el capital social en persones grans que viuen en zones urbanes socialment i econòmicament desfavorides. L'objectiu és que els resultats es tradueixin en una millora de la salut percebuda, un increment del suport i de la participació social, i una incorporació d'hàbits saludables en la vida quotidiana de les persones grans. També s'espera que l'estudi contribueixi a l'augment de la sensibilització de la ciutadania envers les desigualtats en salut i els mecanismes que poden contribuir a mitigar-les.

Anàlisi de l'associació entre el nivell socioeconòmic i la malaltia cardiovascular

Roberto Elosua Llanos, Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques

El nivell socioeconòmic baix augmenta el risc de patir determinades malalties, com les cardiovasculars, segons estudis realitzats als Estats Units i a Europa. El que no sabem encara és quins són els determinants de l'associació entre el nivell socioeconòmic i la malaltia cardiovascular, ni les característiques d'aquesta associació al nostre país. L'objectiu del nostre projecte és respondre aquestes preguntes per tal d'identificar els grups on cal millorar les estratègies de prevenció de la malaltia cardiovascular. L'estudi de la relació entre nivell socioeconòmic i malaltia és vital per assegurar una cobertura equitativa de les estratègies de prevenció, especialment en el context actual en què cada cop hi ha més diferències socials i econòmiques en la població.

Quin és l'impacte de la inestabilitat laboral sobre les desigualtats en salut?

Joan Benach Rovira, Universitat Pompeu Fabra

Les conseqüències socials de l'atur i la inestabilitat laboral són ben conegudes, però els seus possibles efectes adversos sobre la salut no solen aparèixer en primer pla. El salt a l'agenda política exigeix, tanmateix, aportar evidència de l'existència d'aquests efectes nocius i quantificar-los amb el màxim rigor científic possible, objectiu difícil ateses les dificultats tant teòriques com de manca de dades adequades que s'ofereixen en aquest àmbit. Aquesta recerca vol estimar l'efecte dels episodis d'atur i treball temporal sobre la salut autopercebuda de la població catalana activa al llarg del període 2001-2012, tot evidenciant la diferent afectació que pateixen els grups socials i les diferents trajectòries de salut que atur i precarietat comporten.

Més informació:

Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP)

Alba Morales: 935 817 151 / alba@acup.cat

Comunicació ACUP- Programa RecerCaixa

Carme Pérez: 93 316 09 05/ 667 580 997/ comunicacio@recercaixa.cat

Departament de Comunicació. Obra Social "la Caixa"

Irene Roch: 934 046 027 / 669 457 094 / iroch@fundaciolacaixa.org
<http://www.lacaixa.es/obrasocial>

Sala de Premsa Multimèdia

<http://premsa.lacaixa.es/obrasocial>
